

പശുപതി പഞ്ചാസ്യ സ്തവഃ

{|| പശുപതി പഞ്ചാസ്യ സ്തവഃ ||}

സദാ സദ്യോജാതസ്മിതമധുരസാസ്വാദപരയാ
ഭവാൻയാ ദൃക്പാതഭ്രമരതതിഭിശ്ചുമ്പിതപുടമ് |
അപാം പത്യുഃ കാഷ്ഠാം ശ്വിതമധികശീതം പശുപതേ-
ർമുഖം സദ്യോജാതം മമ ദുരിതജാതം ധൃപനയേത് || ൧ ||

ജടാൻതഃസ്വർധുൻയാശ്ശിശിരമുഖവാതൈരവമതിം
ഗതം വാമാം രുഷ്ടാമനുനയസഹസ്സരൈഃ പശ്രമിതുമ് |
കിരത്ജയോത്സ്നം വാമം നയനമഗജാനേതഃപ്രലിതം
ദധദ്വാമം വക്ത്രം ഹരതു മമ കാമം, പശുപതേഃ || ൨ ||

ഗലേ ഘോരജ്വാലം ഗരലമപി ഗൺധുഷസദൃശം
നിദാഘാൻതേ, ഗർജദ്ഘനവദതിനീലം വഹതി യത് |
നിരസ്തും വിശ്വാഘപച്രയമധിതിഷ്ഠദ്യമദിശം
ഹൃയഘോരം തദ്വക്ത്രം ലഘയതു മദം മേ, പശുപതേഃ || ൩ ||

പുമർമാനം പുർതിം പന്നതശിരസാം ദാതുമനിശം
ജലാഭാവോ മാഭുദിതി ശിരസി ഗങ്ഗാം വഹതി യത് |
സുരേശാസാസ്ഫുർതിം മുകുടശശിഭാസാ കിരതി തത്
മുഖം തത് പുംരൂപം ഹരതു മമ മോഹം, പശുപതേഃ || ൪ ||

രമേശോ വാഗീശോ ദിവസരജനീശൌ പരശുദൃക്
സുരേശോ ദൈത്യേശോ നിശിചരകുലേശോ/ഥ ധനദഃ |
യദുർധ്വാംശുവ്രാതൈശ്ശിവചരിതവൻതഃ പരിണതാഃ
തദൈശാനം വക്ത്രം ഹരതു ഭവപാശം, പശുപതേഃ || ൫ ||

COMMENTS:-

The above verses are in praise of Lord Shiva, renowned by the name Pashupati in the temple in Nepal. (പഞ്ച) pancha means five, (ആസ്ഥ) Asyam means the face, and (സ്തവ) stavam means a hymn in praise. So the title says that this is in praise of Lord Pashupati with five faces.

NEPAL: - The kingdom of Nepal is India's neighbour. The state is situated high in the Himalaya mountains. Mount Everest, the highest peak in the world, is situated in Nepal. It is an ancient country and has been referred to in our puranas like Skandam and Bhagavatam. The Skanda Purana in the section Nepala Mahatmayam says that fortunate indeed are those who live in that country, because they are blessed with all the four goals (പുരുഷാർഥഃ) of life, to wit, dharma, artha, kama and mokSha. They are able to have darshan of the Lord Pashupati whom even devas cannot see directly.

പുരീ പാശുപതീ ധന്യാ ചതുർവർഗ-ഫലപ്രദാ |
ജ്യോതീരൂപം മഹാലിങ്ഗം യത്രാഗ്നൗ തപ്തകാഞ്ചനമ് ||

ധന്യാ നൈപാലികാ മർത്യാഃ തദ്ഗുപം ഗോചരം വിഭൂമ് |
പശ്യാന്തി യേ/പി ദേവാനാം സാക്ഷാത്പുനരഗോചരമ് |

Nepal is described as a gem amongst holy places. The Skanda Puranam further says that the people there will be calm, and will have other good qualities.

The place is situated in high mountains, among dense forests and has remarkable scenic beauty; and in such wonderful surrounding shines

Lord Pashupatinath as the very embodiment of wisdom. (Nepala mahatmyam.7-54).

സംപൂർണേ ഭാരതേ/സ്മിന്നപി വസു-ഭരിതേ ഭൂശിരഃ-സ്ഥാനഭൂതേ
ശശ്വച്ഛാന്തയാദി-കേന്ദ്രേ ഹിമഗിരി-ശിഖരേ/ഭൃത്യുതരേ/ധ്യത്യുതമേ/ന്തഃ |
പുണ്യേ നൈസർഗ-രമ്യേ പരഗഹന-വനേ സദ്വിചിത്രേ പവിത്രേ
ക്ഷേത്രേ നേപാല-സംജ്ഞേ ലസതി പശുപതി-ജ്യോതിരാത്മാ ചിദീശഃ ||

It was a Hindu kingdom, the only one in the world, till recently. Here, in Nepal, Lord Pashupati is seen as a lingam, nearly four feet high. and with five faces – four facing the four directions and the fifth facing up. The pujaries draw the Shri Chakra on the lingam daily before commencing the puja. The full moon day (pournamiപൗർണ്ണമി) is specially celebrated when a huge quantity of rice is cooked along with vegetables. The rice is shaped as a lingam and offered to the Lord and deeparadhanam is performed. The temple attracts huge crowds on Shivaratri day when people throng to the temple during the entire day to have darshan of the Lord.

FIVE FACES OF SHIVA:- Because of his five faces Shiva has the name പഞ്ചവക്ത്രഃ | പഞ്ചസങ്ഖ്യാകാനി വക്ത്രാണി മുഖാനി നാനാരൂപാണി യസ്യ സ തഥാ | (Shivasahasranamam–Padmapuranam). These faces have the following names. ഇശാന, ത്വപുരുഷ, അഘോര, വാമദേവ, and സദ്യോജാത. These faces face up the sky, East, South, North and West respectively. It seems that a lingam with five faces as described here is to be seen only in the Pashupati temple in Nepal and the temple attached to the Shankara math in Tiruvanaikkaval near Trichy. The hymn given in the beginning has salutations to the five faces of the Lord.

We have the salutations to Shiva's five faces in Mahanyasam that is chanted before chanting the vedic hymn Shri Rudram. There are two Nyasams, the Mahanyasam and the Laghunyaasam. Maha(മഹത്) means big. Laghu is the opposite,(ലഘു) means light, not heavy. The Mahanyasam is a part of the methodology of chanting of the Rudram on special occasions such as Pradosham, Shivaratri. Typically, during a Rudra parayanam at home, one recites the Laghunyaasam. Such a Shri Rudra parayanam in a public place of worship such as a temple is preceded by the recital of the Mahanyasam. As the name difference indicates, the Laghunyaasam is shorter. The Mahanyasam invokes the deity of Shri Rudra in His many forms of Indra, Agni, Yama, Varuna etc

ഭവേ ഭവേ നാതിഭവേ ഭവസ്വ മാമ് । ഭവോദ്ഭവായ നമഃ ॥

പ്രാലേയാചലമിന്ദുകുന്ദ-ധവലം ഗോക്ഷീരഫേനപ്രഭം
ഭസ്മാഭയംഗമനംഗദേഹദഹന-ജ്വാലാവലീലോചനമ് ।
വിഷ്ണുബ്രഹ്മരൂദഗണാർചിതപദം ഋഗ്വേദനാദോദയം
വൻദേഹം സകലം കലംകരഹിതം സ്ഥാനോർമുഖം പശ്ചിമമ് ॥

ഓം നമോ ഭഗവതേ രുദ്രായ । പശ്ചിമാംഗ മുഖായ നമഃ ॥

The above verse is in salutation of Sadyojata facing West.

വാമഭവായ നമോ" ജ്വേഷായ നമഃ ശരേഷായ നമോ രുദ്രായ
നമഃ
കാലായ നമഃ കലവികരണായ നമോ ബലവികരണായ നമോ
ബലായ നമോ
ബലപ്രഥമനായ നമസ്സർവഭൂതദമനായ നമോ മനോൻമനായ നമഃ ॥

ഗൗരം കുങ്കുമ പംകിതം സുതിലകം യാപാൺഡുമൺഡസ്ഥലം
ഭൂവിക്ഷേപ-കടാക്ഷവീക്ഷണലസത്സംസക്തകർണോത്പലമ് ।
സ്നിഗ്ധം ബിമ്ബഹലായരം പഹ്രസിതം നീലാലകാലംകൃതം
വൻദേ യാജുഷ-വേദഘോഷജനകം വക്ത്രം ഹരസ്യോത്തരമ് ॥

ഓം നമോ ഭഗവതേ രുദ്രായ । ഉത്തരാംഗ മുഖായ നമഃ ॥

The above verse is in salutation of Vamadeva facing North .

ഈശാനസ്സർവവിദ്യാനാമീശ്വരഃ സർവഭൂതാനാം
ബ്രഹ്മാധിപതിർബ്രഹ്മണോധിപതിർബ്രഹ്മാശിവോ
മേ അസ്തു സദാശിവോമ് ॥

ധക്തായക്തനിരൂപിതം ച പരമം ഷട്ത്രിംശതത്ത്വാധികം
തസ്മാദുത്തര-തത്ത്വമക്ഷരമിതി ധ്വയേയം സദാ യോഗിഭിഃ |
ഓങ്കാരാദി-സമസ്തമന്ത്രജനകം സൂക്ഷ്മമാതിസൂക്ഷ്മം പരം
വൻദേ പഞ്ചമമീശ്വരസ്വയ വദനം ഖയാപി തേജോമയമ് ||

ഓം നമോ ഭഗവതേ' രുദ്രാ'യ | ഊർധ്വാംഗ മുഖായ നമഃ ||

The above verse is in salutation of Ishana facing up - the sky.

THE SIGNIFICANCE OF FIVE FACES ; - What is the significance of Shiva

being said to have five faces? This is explained in detail by Shri

Nilakanta Dikshita in his commentary called Shivatattva rahasyam to

Shiva 108 Namavali. The name പഞ്ചവക്ത്രഃ is the 52nd name in the

namavali. A section from the elaborate commentary is given below.

താനി ച പഞ്ച മുഖാനി

ഈശാന-തത്പുരുഷാഘോര-വാമദേവ-സദ്യോജാതാവ്യ-പഞ്ച-

ബ്രഹ്മാത്മകാനി, താനി ച പഞ്ചബ്രഹ്മാണി ഭൂത- പഞ്ചക,

തന്മാത്യ-പഞ്ചക, കർമ്മേന്ദ്രിയ-പഞ്ചക, ജ്ഞാനേന്ദ്രിയ-പഞ്ചക,

പുരുഷ-പക്രൂതി-ബുദ്ധ്യഹങ്കാര മനോരൂപ-തത്ത്വ- പഞ്ചക,

നിവൃത്തിപത്രിഷ്ഠാവിദ്യാശാൻതി, ശാൻത്യതീതാവ്യ കലാ-പഞ്ചക,

ബ്രഹ്മാ, വിഷ്ണു, രുദ്ര, മഹേശ്വര, സദാശിവാഖ്യ-മൂർതി-പഞ്ചക,

ശിവസാദാഖ്യ, മൂർത്സാദാഖ്യ, മൂർത്സാദാഖ്യ-കർത്യസാദാഖ്യ-

കർമ്മസാദാഖ്യ

സാദാഖ്യ പഞ്ചകാത്മകാനീതി ശിവപുരാണാഗമേഷു പസ്രിദ്യമ് |

A full discussion of this topic is beyond the scope of this writeup. One

may have to approach a scholar for further details on this subject.

'Pashupati' means the protector of the kine. Every thing in creation from

Brahma the creator down to immovables are known as pashus. Shiva is known

as Pashupati since He is their Lord. The name occurs in vedas (eg) in Shri

Rudram that says.നമോ വൃക്ഷേഷഭയോ ഹരിക്കേശഭയഃ പശുനാം പതയേ നമഃ |

It also occurs in the Shiva 108 namavali (no.92) and Shiva 1000 namavali. In

the Shiva sahasranamam(Padmapuranam) (No.44) we find the following.

പശുപതിഃ - പശുനാം ബ്രഹ്മാദീനാം ഭൂവിപദാം ചതുഷ്പദാം ച പതിർനായകഃ |

ഭദ്രാക്ഷരമാദയാഃ സ്ഥാവരാൻതാശ്ച പശവഃ പരീകീർത്തിതാഃ |

തേഷാം പതിത്വാഭൂവിശ്വേശോ ഭവഃ പശുപതിഃ സ്മൃതഃ ||ഭദ്രാ ഇതി പുരാണമ് |

ഭദ്രാക്ഷരമാദയാ യത്പശുൻപാതി തേഷു യദമൃതേ പുനഃ |

തേഷാമധിപതിർയച്ച തസ്മാത്പശുപതിഃ സ്മൃതഃ ||ഭദ്രാ ഇതി മഹാഭാരതമ് |

Nepal is therefore known as Pashupatipuri after the Lord.

The river Vangmati flows close to the temple of Pashupati. The waters from the river are used for the daily ablutions in the temple. It is said that after Lord Narasimha appeared, killed the demon king and blessed Prahlada. Then He disappeared from the scene. Prahlada was greatly disappointed at this. He wanted to see the Lord again and did severe penance. Lord Shiva was impressed by this and laughed in happiness. Water flowed from His mouth at that time and turned into a river. The river that flowed from His mouth came to be known as Vangmati. (From Nepala Mahatmyam).

ഭഗവൻതം തമൻവേഷ്ടും യദാ ഭാഗവതോ യയൌ |

തമദൃഷ്ട്വാ തപസ്തേപേ ഹിമവച്ഛിഖരേ ശുഭേ ||

ദൃഷ്ട്വാ തം ശംഭുരാഗത്യ ഹാസ്യമുച്ചൈശ്ചകാര ഹ |

തതോ നദീ സമുത്പന്നാ ഹ്യനുനതാത് ഗിരിഗർവരാത് ||

വചനാൻമമ ദൈത്യേൻദ്രബ്രഹ്മിരയാതാ യതോ നദീ |

അതോ/സ്യാ വാങ്മതീ നാമ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |

പ്രഹ്ലാദ ഗച്ഛ ദൈത്യേൻദ്രവിഷ്ണുഭക്തിർഭൂധാ/സ്തു തേ ||

Lord Shiva blessed Prahlada that his devotion to Hari will remain firm.

Nepal also has the river Gandaki. Shaligrama stones are found in the river bed. They are symbolic of Lord Vishnu. Shrimad Bhagavatam makes a reference to the river in Book 5 – chapter 7 when it narrates the story of King Bharata. This country came to be known as Bharata Varsha after this king only. The king, after ruling over the country for a long time renounced everything and repaired to the forests to the hermitage of Sage Pulaha situated on the banks of river Gandaki. It is said that Lord Hari reveals His form to His devotees there in the ashram even today. The holy river Chakranadi (Gandaki) hallows on both sides the places of this ashrama through contact with circular (wheel like) pebbles on both sides. This place is known as the ShaligramakShetra.

ഏവം

വർഷായുതസഹസ്രപ്രയന്താവസിതകർമ്മനിർവാണാവസരോ/ധിഭുജ്ജയമാനം
സ്വതനയേദ്യോ രിക്ഥം പിത്യുപൈതാമഹം യഥാദായം വിഭജ്ജയ
സ്വയം സകലസംപന്നികേതാത് സ്വനികേതാത് പുലഹാശമ്രം പവ്രവദ്രജ || ൮ ||

യത്രഹ വാവ ഭഗവാൻ ഹരിരദ്യാപി തത്രത്യാനാം
നിജജനാനാം വാത്സൽയേന സംനിധാപ്യാത ഇച്ഛാരുപേണ || ൯ ||

യത്രാശമ്രപദാന്യുഭയതോനാഭീഭിർഭൃഷച്ഛക്രൈശ്ചകന്ദ്രീ നാമ
സരിത്പവരാ സർവതഃ പവിത്രീകരോതി || ൧൦ ||

HISTORICAL NOTES:-

The documents in the National Archives of Nepal reveal that Shri Shankaracharya visited Nepal during his travels around the country. He had discussions with the then king of Nepal who was a Buddhist and weaned

him away from Buddhism to Hinduism. He made changes to the way pujas were being done in Pashupatinath temple and arranged to have regular pujas done by priests got from South India. Four priests, properly trained in the temple procedures and reciting the vedas perform the pujas to the four faces on the four sides. These facts are also to be seen in the text Punyashloka manjari that deals with the history of the Kanchi Shankara math. It also says that Shri Vipulananda Sadashiva – the 53rd acharya in the lineage of acharyas of the math visited Nepal. He was warmly received by the king and honoured by him. The following verse in the text says that.

നിജനീവ്യദഗ്രഹേതിവേദത്യജനേപാലന്യപാലപുജ്ജയപാദഃ ।
സ പുരോ മമ സാധു സന്ധിയാത്താം വിഹലാനനദസദാശിവോ/പമ്രത്തഃ ॥

This fact is also mentioned as

നേപാലാദിന്യപാലമൗലിവിധ്യുതശ്രീശാസന ...

in the Vyasachaliya Shankaravijayam ..

Shri Vyasachala was the disciple of Shri Vipulananda Sadashiva and succeeded him as the 54th head of the math. He is the author of Vyasachaliya Shankaravijayam. The details show that the Shri Vipulananda Sadashiva visited Nepal when it was in the grip of severe famine. He blessed the state and brought relief from the severe famine.

Now, before concluding, let us ponder as to what we should seek from Lord Pashupati. Shri Shankaracharya, in his Shivanandalahari (verse No.68) shows us the way. Let us join him in this moving appeal to Lord Pashupati.

അമിതമുദമൃതം മുഹൂർഭുഹൻതീം
വിമല-ഭവത്പദ-ഗോഷ്ഠമാവസ്സൻതീമ് ।

സദയ പശുപതേ സു-പുണ്യ-പാകം

മമ പരിപാലയ ഭക്തി-ധേനുമേകാമ് || നൃവ് ||

Pashu(പശു) means cattle in general. Here the acharya takes it to mean a cow. The 'cow' in this instance is devotion or bhakti. Lord Pashupati is the owner of the cow. The acharya requests the Lord to take care of the bhakti 'cow' and nourish it or, in other words, make his devotion to Him firm and unwavering. The cow shed will generally be unclean. But the bhakti cow will not stay in unclean places. It stays in a very clean place (viz.) the Lord's feet.വിമല-ഭവത്പദ-ഗോഷ്ഠമാവസന്തീമ് | വിമല = clean, pure. ഭവത്പദ-ഗോഷ്ഠമാവസന്തീമ് = staying in the cow-pen of your feet.ഗോഷ്ഠം = cowpen. This implies that the place where bhakti resides is a very exalted one. The ordinary cow can give only milk, in limited quantities and that too at specific times only. This bhakti cow is capable of giving us many good things - and that too all the time and in abundance and most importantly the nectar called 'bliss'. So, അമിതമുദമൃതം മുഹൂർദ്ദുഹന്തീമ് | അമിത = unlimited. മുദമ് = joy, happiness. അമൃതം = nectar. ദുഹന്തീമ് = yielding.മുഹൂഃ = often, frequently. The cow will be tied to a peg fixed to the ground. Bhakti is the result of good deeds or punya done in many births. So, the bhakti cow is tied to the peg that is the fruition of good deeds or punya done in numerous births.സുപുണ്യ-പാകാമ് | The Lord is requested to take care of such a cow. Lord Pashupati is addressed asസദയ പശുപതേ = O! the compassionate Pashupati!. This indicates that the Lord has a kind heart and will certainly listen to our pleading.

Encoded and proofread N.Balasubramanian bbalu@satyam.net.in

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated ऐoday

<http://sanskritdocuments.org>

Pashupati Panchasya Stavam Lyrics in Malayalam PDF

% File name : pashupati5.itx

% Category : panchaka

% Location : doc_shiva

% Language : Sanskrit

% Subject : philosophy/hinduism/religion

% Transliterated by : N.Balasubramanian bbalu at satyam.net.in

% Proofread by : N.Balasubramanian bbalu at satyam.net.in

% Description-comments : in praise of Lord Pashupati with five faces.

% Latest update : June 21, 2012

% Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

% Site access : <http://sanskritdocuments.org>

%

% This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study

% and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of

% any website or individuals or for commercial purpose without permission.

% Please help to maintain respect for volunteer spirit.

%

We acknowledge well-meaning volunteers for Sanskritdocuments.org and other sites to have built the collection of Sanskrit texts.

Please check their sites later for improved versions of the texts.

This file should strictly be kept for personal use.

PDF file is generated [October 12, 2015] at Stotram Website